

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนา

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง:

กรณีศึกษาเทศบาลเมืองพะเยา

โดย

นายมงคล บุญเรือง

พฤษภาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา 2) อัตราการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา 2 ชุมชนคือ ชุมชนวัดบุญยืนและชุมชนวัดศรีอุโมงค์คำ จำนวน 335 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนวัดบุญยืนคิดเป็นร้อยละ 60.9 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีอายุเฉลี่ย 41 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 18 ปี และอายุสูงสุด 79 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 41.2 มีรายได้เฉลี่ย 62,088 บาทต่อปี มีรายได้ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี และมีรายได้สูงสุด 600,000 บาทต่อปี และส่วนใหญ่มิระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.0

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง ได้แก่ 1) ด้านลักษณะของเขตเทศบาล 2) จำนวนของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และมีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำได้แก่ 1) อายุต่ำสุดของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี 2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีจะต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาล เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่ากี่วัน

อัตราการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตามลำดับดังนี้ 1) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ร้อยละ 97.3 2) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา-เทศบาล ร้อยละ 96.4 3) การปรึกษากับครอบครัว กลุ่มเพื่อน และผู้ที่เคารพนับถือ ร้อยละ 66.6 ส่วนประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ เป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง และเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ได้แก่ 1) เป็นสิทธิและหน้าที่ 2) ต้องการนายกเทศมนตรีที่ดีมาพัฒนาเทศบาล นายกเทศมนตรีต้องมีความรู้ความสามารถและเสียสละ 3) นายกเทศมนตรีต้องมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ และเพื่อความเจริญของเทศบาล ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา ปัจจัยที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยาตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ได้แก่ 1) นโยบาย 2) คุณสมบัติของผู้สมัคร 3) การรณรงค์หาเสียง 4) มีผู้แนะนำ และ 5) กลุ่มการเมือง และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยาเลือกคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นนายกเทศมนตรีตามลำดับดังนี้ 1) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ 2) มีมนุษยสัมพันธ์ดี 3) เป็นคนในพื้นที่ และ 4) รู้จักเป็นส่วนตัว ระยะเวลาในการตัดสินใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ในการเลือกนายกเทศมนตรีตามลำดับดังนี้ 1) นโยบาย 2) คุณสมบัติ 3) รณรงค์หาเสียง 4) กลุ่มการเมือง และ 5) มีผู้แนะนำ

The objectives of this research were to study: 1) people's knowledge and understanding about mayor election in Phayao municipality; 2) proportion of people participating in election and rationale in voting for mayor in Phayao Municipality; and 3) factors related to people 's decision making in voting for mayor in Phayao Municipality. Information and data were obtained from 335 people from 2 communities in Phayao Municipality: Wat Boonyuen Community and Wat Sri Umongkam Community.

Data collecting tool was interviewing. Researcher interviewed target group and data was analyzed by instant statistic program for sociological results. The results of this study concluded that most of target groups were in Wat Boonyuen (60.9 percent). They were female (51.6 percent), and had the average age of 41 years old; the youngest was 18 years old and the oldest was 79 years old. Most of them were labors (41.2 percent), had the average income of 62,088 baht per year; the lowest

income was 5,000 baht per year and the highest was 600,000 baht. Education level of most target groups were at primary level (51 percent).

People 's knowledge and understanding of mayor election were at medium level.

The results showed that: 1) their participation in mayor election was 97.3% 2) their votes for municipal congress members was 96.4%, and 3) their consultation with family members; friends; and respected people were 66.6%. People who least participated were groups of political members. Their rationale in voting for mayor in Phayao Municipality were: 1) their rights and duties, 2) their needs of a decent mayor to develop the municipality, and the mayor should has knowledge and capability and self devoting, 3) the mayor must have the potentiality and visions in bringing the municipal areas to be developed better.

Factors related to people 's decision making in voting for mayor were: 1) Policies, 2) the characteristics of candidates, 3) election campaigns, 4) recommended by others, and 5) political groups. People in Phayao Municipal areas voted for the mayor who had the characteristics as follows: 1) a person with knowledge and capability, 2) good human relationship, 3) being a local people, and 4) personal acquaintance. Time duration in making decision of people in voting for a mayor was that most of them made a quick decision. The factors of quick decision making were: 1) policies, 2) the characteristics of candidates, 3) election campaigns, 4) political groups, and 5) recommended by others.